

Yabancı Uyruklu Üniversite Öğrencilerinin Kültürel Zekâlarının Öz Yeterlilik ve Girişimcilik Üzerine Etkisi

The Effect of Cultural Intelligence of International University Students on Self-Efficacy and Entrepreneurship

Mihriban Cindiloğlu Demirel¹ , Gamze Ebru Çiftçi² , Yavuz Kağan Yasım³

¹ Hitit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Birimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü, Çorum

² Hitit Üniversitesi, Sungurlu MYO, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, Çorum

³ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, Ankara

Özet

Yükseköğretim Kurulu'nun uluslararasılaşma politikaları doğrultusunda Türkiye'de pek çok yabancı öğrenci eğitim almaya başlamıştır. Bu öğrencilerin mezuniyetleri sonrası kendi ülkeleriyle birlikte eğitim aldıkları ülkeye de katkı sağlamları beklenmektedir. Bu katkının düzeyini belirleyen etkenlerden birisi kültürel zekâlarıdır. Ayrıca öz yeterlilikleri ve girişimcilik niyetleri gelecekte beklenen düzeyde bir başarıya ulaşmaları için önemli kriterlerdendir. Yabancı uyruklu öğrencilerin içindeki o girişimci ruhların ortaya çıkarılması için öncelikle kültürel sürecin uyumlaştırılması gerekebilir. Aynı zamanda öğrencilerin kendi kültürlerinden uzak ülkelerde üstlendikleri görevleri başarabilme konusunda inançlarının olup olmadığını da bilmek gerekir. Bu üç kavram, kültürel zekâ, öz yeterlilik ve girişimcilik, Türkiye'de eğitim alan yabancı uyruklu öğrencilerin yaşamında önemli olmakla birlikte önemli toplumsal etkiler de ortaya çıkarmaktadır. Bu çalışmada; kültürel zekânın, öz-yeterlilik ve girişimciliğe etkisi incelenmiştir. Bu doğrultuda kültürel zekâ, girişimcilik ve öz-yeterlilik kavramları kuramsal çerçevede incelenmiş ve literatür desteği ile araştırma hipotezleri oluşturulmuştur. Araştırmada veri elde etmek için anket form yöntemi kullanılmış ve farklı kültürleri yansıması açısından Türkiye'de TR83 bölgesinde (Samsun, Çorum, Tokat, Amasya) devlet üniversitelerinde okuyan 405 yabancı uyruklu üniversite öğrencisine kolayda örneklem yoluyla ulaşılmıştır. Elde edilen veriler AMOS ve SPSS programlarında analiz edilmiş ve katılımcı öğrencilerin kültürel zekâları, girişimcilik düzeyleri ve öz-yeterlilikleri arasında anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Regresyon analizi sonucunda kültürel zekânın girişimciliği ve öz-yeterliliği anlamlı ve pozitif yönde etkilediği görülmüştür. Öz-yeterliliğin ise aynı şekilde girişimciliği anlamlı ve pozitif yönde etkilediği bulgularına ulaşılmıştır.

Abstract

In line with the internationalization policies of the Council of Higher Education, many foreign students have started to receive education in Turkey. These students are expected to contribute not only to their home country but also to the country, in which they studied, after graduation. One of the factors that determine the level of this contribution is their cultural intelligence. In addition, self-efficacy and entrepreneurial intentions are important criteria for achieving an expected level of success in the future. In order to bring out the entrepreneurial spirit in foreign students, the cultural process may first need to be harmonized. At the same time, it is necessary to know whether students have the confidence to succeed in the tasks they undertake in countries far from their own culture. While these three concepts -cultural intelligence, entrepreneurship, and self-efficacy- are important in the lives of foreign university students in Turkey, they also create important social effects. In this study, the impact of cultural intelligence on self-efficacy and entrepreneurship is examined. For this purpose, the concepts of cultural intelligence, entrepreneurship and self-efficacy were examined within the theoretical framework and research hypotheses were created with the support of the literature. The survey form method was used to obtain data in the research, and 405 foreign university students studying at state universities in the TR83 region (Samsun, Çorum, Tokat, Amasya) in Turkey were reached through convenience sampling in order to reflect different cultures. The data obtained were analyzed by employing AMOS and SPSS programs, and it was determined that there were significant relationships between e cultural intelligence, entrepreneurship levels and self-efficacy of the participating students. As a result of the regression analysis, it was determined that cultural intelligence significantly and positively affected entrepreneurship and self-efficacy. Self-efficacy was found to affect entrepreneurship significantly and positively.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Zekâ, Girişimcilik, Öz-Yeterlilik, Yabancı Uyruklu Öğrenciler, Yükseköğretim

Keywords: Cultural Intelligence, Entrepreneurship, Self-Efficacy, Foreign Students, Higher Education

İletişim / Correspondence:

Doç. Dr. Yavuz Kağan Yasım
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi,
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri
İlişkileri Bölümü
Yenimahalle / Ankara
e-posta: ykyasim@gmail.com

Yükseköğretim Dergisi / TÜBA Higher Education Research/Review (TÜBA-HER), 13(3), 409-420. © 2023 TÜBA
Geliş tarihi / Received: Kasım / November 8, 2022; Kabul tarihi / Accepted: Kasım / November 17, 2023

Bu makalenin atıf künyesi / How to cite this article: Cindiloğlu Demirel, M., Çiftçi, G. E., Yasım Y. K. (2023). Yabancı Uyruklu Üniversite Öğrencilerinin Kültürel Zekâlarının Öz Yeterlilik ve Girişimcilik Üzerine Etkisi. *Yükseköğretim Dergisi*, 13(3), 409-420. doi: 10.53478/yuksekogretim.1201019

ORCID: M. Cindiloğlu Demirel: 0000-0002-3530-2215; G. E. Çiftçi: 0000-0001-5335-103X; Y. K. Yasım: 0000-0002-3542-5493

Yükseköğretim Kurulu'nun Hedef Odaklı Uluslararasılaşma politikaları doğrultusunda ülkemizde pek çok uluslararası öğrenci eğitime almaya başlamıştır. Türk yükseköğretim sisteminde uluslararasılaşmanın teşvik edilmesi ile yabancı öğrencilerin Türk üniversitelerindeki sayıları hızla artmaktadır. Bu öğrenciler mezun olduktan sonra Türkiye'deki işletmelerde çalışabileceği gibi, başka ülkelerde çalışıp bir kültür elçisi görevi de görebileceklerdir. Böylece eğitim gördükleri ülkelerin ekonomisine katkı sağlamaya devam edeceklerdir. Bu görevlerdeki başarı düzeyi, onların kültürel uyum becerilerine bağlıdır. Bu açıdan yabancı öğrencilerin kültürel uyum düzeylerinin tespiti önem taşımaktadır.

Ülkelerin kalkınmasında önemli bir yer tutan kavramlardan bir diğeri de girişimcilik kültürüdür. 11. Kalkınma Planında girişimcilik kültürünün geliştirilmesi, ülkelerin dış pazarlara erişim imkanlarının desteklenmesi şeklinde amaçlar belirlenmiştir. Araştırmanın yapıldığı TR83 bölgesinde bulunan Çorum' un İl Strateji Planında (2018-2023) ilin işletmelerinin yaşadığı önemli sorunlardan birinin uluslararası pazarlara açılmak ve ürünlerinin pazarlanması konusunda yaşadıkları sorunlar olduğu yapılan istişare toplantılarında tespit edilmiştir. Samsun İli Sektörel Eylem Planlarında (2018-2023) bazı sektörler ve o sektörlerin tamamlayıcı sektörleri için uluslararası pazarlarda rekabet gücünün artırılması gerektiğine yönelik eylem planı olduğu belirtilmiştir. Hem Amasya hem de Tokat İli Sektörel Eylem Planlarında (2018-2023) yine uluslararasılaşma düzeyinde rekabet güçlerinin artırılması konusuna atıf yapılmıştır.

Yükseköğretim sisteminin hedefleri illerin eylem planları ile birlikte değerlendirildiğinde, yabancı uyruklu öğrenciler işletmelerin dış pazarlara açılması için birer dış ticaret elçisi görevi üstlenebilirler. Bu açıdan öğrencilerin kültürel uyum sürecinde bireysel özellikleri ve becerileri arasında girişimcilik ruhu önem taşımaktadır. Ayrıca öğrencilerin üstlendikleri görevleri başarabilecekleri konusunda inançlarının olup olmadığı öz-yeterlilik kavramını öne çıkarmaktadır. Nitekim bu çalışmada, Türkiye' de eğitim alan yabancı uyruklu öğrencilerin bireysel özellikleri ve becerileri dikkate alınarak kültürel zeka, girişimcilik eğilimi ve öz-yeterlilikleri araştırılmaktadır.

Bu çalışmada öncelikle kültürel zekâ, girişimcilik ve öz-yeterlilik kavramları kuramsal olarak açıklanmış daha sonra literatür katkısı ile araştırma hipotezleri kurulmuştur. Kurulan hipotezlerin ardından kültürel zekâ, öz-yeterlilik ve girişimcilik kavramları arasındaki ilişkinin varlığı incelenmiştir. Sonuç olarak araştırmada elde edilen bulguların kültürel zekânın öz-yeterlilik ve girişimcilik üzerindeki etkinin ortaya konulması ile kültürel zekânın önemini vurgulanması açısından literatüre önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kavramsal Çerçeve

Kültürel Zekâ

Kültürel zekâ, birbirinin tamamlayıcısı olarak görülebilecek çeşitli anlamlara sahiptir. Bir yandan, belirli kültürlerdeki bireylerin zekice kabul edilen davranışlarını ifade ederken diğer yandan bazı kültürlerde önceden öğrenilen bilgilerin hızlı bir şekilde uygulanmasını, diğer kültürlerdeki bireylerle iyi geçinmesini ve diğer kültürlerdeki alternatif eylem yollarının değerlendirilmesini içermektedir. Yine, kültürel zekâ, bireylerin sosyalleştikleri kültürler dışındaki kültürlerle yoğun bir şekilde etkileşime girildiğinde, minimum stresle hızlıca uyum gösterebilen bireysel özelliklerini ve becerilerini açıklamaktadır. Aslında kültürel zekânın burada iki farklı kullanımı mevcuttur. Birinci kullanımda kişi farklı kültürlerdeki bireylerin davranışlarını kavrayabilme ve anlamlandırabilme yetisi gösterirken, diğerinde bu farklı kültürlerle uyum sağlamaya yönelik kendi davranışlarında ayarlamalar yapabilme yeteneği olarak kullanılmaktadır (Brislin vd., 2006). Neticede birey, kültürlerarası karşılaşmalarla başa çıkma konusunda bir öz-yeterlilik sergilerken, farklı kültürlerle olan diyalogunu da sağlıklı bir şekilde gerçekleştirebilmektedir. Nitekim kültürel zekâ kavramını ilk olarak ortaya atan Earley ve Ang'a (2003) göre kültürel zekâ kavramı "bir bireyin yeni kültürel ortamlara, yani kültürel bağlama atfedilebilen alışılmadık ortamlara başarılı bir şekilde uyum sağlama becerisini" ifade etmektedir (Akt. Deng ve Gibson, 2008). Yine Earley ve Ang'a (2003) göre kültürel zekâ, bir bireyin kültürel çeşitlilik ile karakterize edilen durumlarda kültürel ipuçlarını uygun şekilde algılama, özümseme, akıl yürütme ve bunlara göre hareket etme yeteneğini ifade etmektedir. Ayrıca, bu yeteneğin çok kültürlü ortamlar ve küresel bağlarla özel bir ilgisi bulunduğunu da ifade etmek gerekir (Van Dyne vd., 2012, aktaran Van Dyne vd., 2008).

Kültürel zekâ, yabancı bir kimsenin alışılmadık ve belirsiz hareketlerini o kişinin yurttaşlarının yapacağı gibi yorumlayabilme yeteneği temsil etmektedir (Thomas vd., 2008). Bu açıdan kültürel zekânın yalnızca kişinin düşüncelerine, niyetlerine veya isteklerine değil; yeni bir kültüre etkili davranışsal uyum gerektirdiği söylenebilir (Deng ve Gibson, 2008). Öyle ki, bu uyum yeteneğine sahip kültürel zekâsı yüksek olan bireyler, kültürden etkilenen davranışları tanımlama oldukça kabiliyetli olabilmektedir (Brislin vd., 2006; Jyoti ve Kour, 2017). Özellikle, kendi kültürlerinden biraz bağımsız olan ve objektif olabilen bireyler, tanımadıkları bir ev sahibinin adetlerini, hatta beden dilini daha kolay benimseyebildiğini belirtmek gerekir (Earley ve Mosakowski, 2004).

Sonuç olarak, günümüz dünyasına ve küresel piyasa hareketliliğine bakıldığında, özellikle ekonomiye yön veren çokuluslu işletmeler açısından, dünyadaki değişime paralel

olarak insan zekâsından beklentiler de değişmiş, daha farklı kültürlerle çabuk adapte olabilen zekâ türlerine olan ihtiyaç artmıştır. Bu anlamda Crowne'nin (2008) değindiği gibi özellikle çokuluslu işletmelerin yöneticileri için; işe almada, terfi ettirmede, eğitimde ve uluslararası görevlendirmelerde çalışanların kültürel zekâ becerileri kritik öneme sahip olmuştur. Earley ve Ang (2003) kültürel zekâyı "üstbilişsel, motivasyonel, davranışsal ve bilişsel" olmak üzere dört boyutta kavramsallaştırmıştır (Akt. Ang vd., 2006):

Üstbilişsel Kültürel Zekâ: Bireylerin kültürel bilgiyi elde etmek ve anlamak için kullandıkları süreçleri yansıtmaktadır. Bilişsel kültürel zekâ, kültür hakkında genel bilgi ve bilgi yapılarıdır (Ang vd., 2006). Bu zekâ türü bireyin kültürel bilgiyi edinme ve kullanma süreci ile ilgilidir.

Üstbilişin bir örneği, yeni kültürel ortamlarda çalışırken kültürel varsayımları sorgulamayı, uygulamalı öz-farkındalığı içerir (MacNab, 2012).

Motivasyonel Kültürel Zekâ: Bu boyut, bireyin enerji ve ilgisinin onu nasıl yönlendirebildiğini açıklamaktadır. Motivasyonel kültürel zekâ, bireyin kültürlerarası durumlarla ilgili bilgi edinmesi ve çaba göstermesine yönelik güdünün kaynağıdır. Bu güdü bireyin yeni kültürel ortamlarda işlevsel olma yönlü çaba ve enerjisini hızlandırır (Dinç, 2020).

Davranışsal Kültürel Zekâ: Bireylerin ne düşündüklerinden veya hissettiklerinden (yani düşünceler ve duygular) çok ne yaptıklarına (yani açık eylemlerine) odaklanır. Davranışsal kültürel zekâ, farklı kültürlerden bireylerle etkileşim halindeyken uygun sözlü ve sözsüz eylemler sergileme yeteneğidir. Davranışsal kültürel zekâ, aynı zamanda, tanıdık olmayan bir kültürdeki bireylerle ve durumlarla etkileşimde bulunurken uygun şekilde hareket etmeyi anlatmaktadır (Groves vd., 2015).

Bilişsel Kültürel Zekâ: Bu zekâ boyutu farklı kültürlerde bir bireyin belli normlara, geleneklere ve uygulamalara yönelik bilgisini yansıtmaktadır. Dünyada çok çeşitli kültürler olduğu düşünülürse bilişsel kültürel zekâ hem kültürel farklılıkların farkında olmayı hem de kültürel evrensel gerçekliğin bilgisini göstermektedir (Dinç, 2020).

Bazı araştırma bulguları diğer kültürlerle belirli türden maruz kalmanın (yurtdışında eğitim ve yurtdışında çalışma gibi) ve bu deneyimlerden etkilenme düzeyinin kültürel zekâyı artırdığını göstermektedir (Crowne, 2008). Bu coğrafi olarak uzak (algılayandan) bölgelerden insanlarla etkileşime dayalı bir referans çerçevesi, merak, çeşitlilik farkındalığı ve karmaşıklığın ve belirsizliğin kabulü unsurlarını içerdiğini ortaya koymaktadır (Earley vd., 2007). Eğitimin küreselleştiği göz önünde bulundurulursa kültürlerarası eğitim sürecinin kültürel zekânın gelişmesinde önemli bir başlangıç noktası olduğu söylenebilir. Araştırmanın diğer değişkeni kültürel zeka ile etkisi olup olmadığı merak edilen girişimcilik kavramıdır.

Girişimcilik

Girişimcilik kavramı risk, yenilikçilik, yaratıcı düşünme ile ilgili iken girişimci riskleri ve başarısızlıkları kabul ederek algılanan fırsatlar etrafında tanınan bir şey yaratan ve yenileyen kişidir (Eroğlu ve Piçak, 2011). Girişimcilik, yeni ihtiyaçları karşılayan mal ve hizmetleri tedarik etme kapasitesine sahip, ticari organizasyonlar kurmak becerisine sahip olmakla da ilgilidir. Nitekim başkaları için kaos, çelişki ve karışıklık gibi görünen birçok durumlarda bile girişimci bu karmaşadan fırsatları görebilme, algılayabilme yetisine sahip olup, belirli riskleri alarak kaynakları bulma, düzenleme ve kontrol etme beceri ve yeteneklerini kullanabilir (Cromie, 2000). Fayoll ve Basso (2010) ise girişimciyi; inisiyatif alma, yeni bir şey yaratma yeteneği ve bireyin inisiyatiflerindeki geri dönüş umudunun belirsizliğine karşı risk almak için belirli bir karakter profiline sahip olma yeteneği olarak açıklamaktadır.

Son yıllarda ekonomik kalkınma için girişimcilik faaliyetlerinin önemine dair artan farkındalığın, girişimciliğin temelleri üzerine yapılan araştırmaları tetiklediği görülmektedir (Cromie, 2000; Freytag ve Thurik, 2010; Klapper, 2004; Morrison, 2000; Suddle vd., 2007). Girişimcilik faaliyeti (yeni girişim oluşumu), aynı zamanda, ekonomiyi canlandırmanın bir aracı ve işsizlik sorunlarıyla baş etmenin bir yoludur. Ayrıca, teknolojik ilerleme, ürün ve pazar yeniliği için potansiyel bir katalizör ve kuluçka makinesi olarak kabul edilmektedir. Bununla birlikte, girişimcilik ekonomik ilerlemenin, istihdam yaratmanın ve sosyal uyumun bir motoru olarak görüldüğünden, gelişmekte olan ülke ekonomileri için daha kritik role sahiptir. Bu nedenle, küçük işletmelerin büyümesi/yeni işletme oluşumu, ekonomik büyümeyi ve servet yaratmayı desteklemek için ulusal ekonomik politikalar tarafından yaygın olarak teşvik edilmektedir (Yusuf vd., 2007).

Bir ülkede girişimciliği teşvik etmek için yapılması gereken bazı eylemler söz konusudur. Öncelikle eğitim sistemini bireyin girişimcilik ruhunu ve/veya potansiyelini ortaya çıkaracak şekilde formüle etmek gerekmektedir. Bu bilinci ilk ve temel eğitim seviyelerinden başlayarak vermek belki de en etkin yollardan biridir. Günümüzde birçok üniversitede özellikle "girişimcilik" derslerinin gerek seçmeli gerek zorunlu şekilde müfredatlara eklenmesi, bu konuya verilen önemin ve bu konudaki çabaların birer göstergesidir. Araştırmanın son değişkeni hem girişimcilik hem de kültürel zeka kavramı ile etkisi olup olmadığı merak edilen öz-yeterlilik kavramıdır.

Öz-Yeterlilik

Öz-yeterlilik araştırmacıları, öz-yeterlilik inançlarının hedef performansına ve ilgi alanlarına karşılık gelecek şekilde değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamışlardır (Joo vd., 2000). Bu nedenle öz-yeterlilik öncelikle duruma özgü bir inanç olarak kavramsallaştırılmıştır (Sherer vd., 1982). Kavramın temeli ise Sosyal Bilişsel Teori'ye (Bandura, 1986) dayanmaktadır (Polatçı, 2017).

Bandura'ya (1977) göre öz-yeterlilik, bireylerin belirli eylemleri gerçekleştirme veya belirli sonuçlara ulaşma yeteneklerine sahip oldukları güven seviyeleridir. Kişisel yeterlik beklentileri dört temel bilgi kaynağından türetilmiştir: Performans başarıları, dolaylı deneyim, sözlü ikna ve fizyolojik durumlardır. Deneyimsel kaynaklar ne kadar güvenilir olursa, algılanan öz-yeterlilikteki değişiklikler de o kadar büyük olur (Bandura, 1977). Öz-yeterlilik, aynı zamanda, bireyin önemli etkiler üretme kapasitesini ifade etmektedir ve bu açıdan, fark yaratabileceğinin bilincinde olan bireyler kendilerini iyi hisseder, bu nedenle inisiyatif alırlar; kendilerini çaresiz algılayan bireyler ise mutsuzdur ve eylemler için motive olmazlar (Flammer, 2015). Diğer taraftan algılanan öz-yeterlilik, bireyin zor veya yeni görevlerin üstesinden gelme ve belirli zorlu durumlarda zorluklarla başa çıkma konusundaki yeterliliğine olan inancını yansıtmaktadır (Luszczynska vd., 2005).

Öz-yeterlilik düzeyi yüksek bireyleri diğer bireylerden ayıran özellikler hakkındaki bir görüşte Luszczynska ve diğerleri (2005) tarafından ileri sürülmüştür ve öz-yeterliliği yüksek bireylerin özellikleri şu şekilde açıklanmıştır: Yüksek öz-yeterliliğe sahip bireyler daha zorlu görevleri yerine getirmeyi seçerler, kendilerine daha yüksek hedefler koyarlar ve onlara bağlı kalırlar. Yüksek düzeyde öz-yeterliliği olan bireyler, bir kez bir eylem yapıldığında daha fazla çaba harcarlar ve daha uzun süre bu çabaya dayanırlar, çünkü yapılacaklar düşüncede önceden şekillendirilmiş durumdadır. Yüksek öz-yeterlilik, aynı zamanda, bireylerin zorlu ortamları seçmelerine ve çevrelerini keşfetmelerine veya yenilerini yaratmalarına olanak tanımaktadır. Bu nedenle, bireyin her türlü taleple başa çıkma konusundaki yetkinliğine olan inancını temsil etmektedir. Buraya kadar araştırmanın değişkenlerini içeren literatüre yönelik teorik bilgiler verilmiştir. Bir sonraki aşamada değişkenlerin bir biri ile ilişki ve etkisini inceleyen literatürde yapılmış çalışmalara yer verilecektir.

Kültürel Zeka, Girişimcilik ve Öz-yeterlilik İlişkisi

Literatür incelendiğinde kültürel zeka, girişimcilik ve öz-yeterlilik değişkenlerinin birlikte incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Buna karşın değişkenler birçok araştırmanın konusunu oluşturmuştur. Literatür incelendiğinde Gürer ve Çiftçi'nin (2018) 421 üniversite öğrencisi üzerinde yaptıkları çalışma, kültürel zekânın girişimcilik eğilimini önemli derecede etkilediğini ortaya koymaktadır. Yine, Şahin ve Gürbüz'ün (2012) kültürel farklılıkların yoğun yaşandığı çok uluslu örgütlerde yaptıkları çalışmada kültürel zekâ ve öz-yeterliliğin çalışanların performansını olumlu yönde etkilemesi, bu değişkenlerin birbirleri arasındaki bağlantının kuvvetini artırmaktadır. Yıldırım ve Köroğlu'nun (2019) turizm sektöründe yaptığı başka bir çalışmada da kültürel zekâ ile öz-yeterlilik arasında anlamlı etkiler ve ilişkiler olduğunu ortaya koyan çalışmalar arasındadır. Bu araştırma sonuçları ile araştırmanın diğer değişkeni olan öz-yeterlilik ile girişimcilik arasındaki pozitif ilişkiyi ortaya koyan çalışmalara rastlamak mümkündür (Çetin, 2011; Çolakoğlu ve Çolakoğlu, 2016; Işık

ve Çiçek, 2020; Laguna, 2013; Özler vd., 2017). Literatürdeki bazı çalışmalar ve sonuçları Tablo 1' de gösterilmektedir.

Çalışma sonuçları incelendiğinde, değişkenler arasında pozitif yönlü anlamlı ilişkiler olduğu görülmektedir.

Araştırmanın Amacı ve Hipotezler

Bu çalışmanın amacı, TR83 bölgesinde (Samsun, Çorum, Tokat, Amasya) üniversitelerde eğitim gören yabancı uyruklu öğrencilerin kültürel zekâları ile öz-yeterlilik ve girişimcilik niyetleri arasındaki ilişkisinin belirlenmesidir. Literatür taramasında elde edilen bulgular doğrultusunda araştırmanın hipotezleri aşağıdaki gibi oluşturulmuştur:

H1: Kültürel zekâ öz-yeterliliği anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir.

H1a: Üstbilişsel kültürel zekâ öz-yeterliliği anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir. H1b: Bilişsel kültürel zekâ öz-yeterliliği anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir.

H1c: Motivasyonel kültürel zekâ öz-yeterliliği anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir. H1d: Davranışsal kültürel zekâ öz-yeterliliği anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir.

H2: Kültürel zekâ girişimciliği anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir.

H2a: Üstbilişsel kültürel zekâ girişimciliği anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir. H2b: Bilişsel kültürel zekâ girişimciliği anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir.

H2c: Motivasyonel kültürel zekâ girişimciliği anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir. H2d: Davranışsal kültürel zekâ girişimciliği anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir.

H3: Öz-yeterlilik girişimciliği anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Açıklanan literatür ışığında geliştirilmiş olan araştırma modeli aşağıdaki gibidir:

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

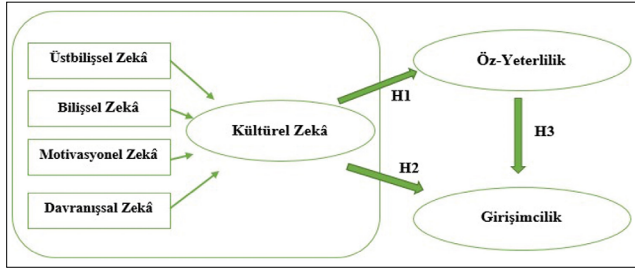
Araştırmanın evrenini TR83 bölgesinde (Samsun, Çorum, Tokat, Amasya) devlet üniversitelerinde eğitim-öğretim gören yabancı uyruklu üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Yapılan çalışmada örnekleme metodu için literatürde sıklıkla kullanılan kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örneklem büyüklüğü hesaplanırken ana kütle hacmi dikkate alınmıştır.

Tablo 1. Değişkenlerle İlgili Yapılmış Çalışmalar

Makale Adı	Değişkenler	Yöntem	Sonuç
Koyuncu, Ü. & Akdöl, B. (2019).	Kültürel zeka / Girişimcilik	Laleli pazarındaki mikro ölçekli işletmelerden anket yöntemi ile veri toplanmıştır. Hipotezler Smart-PLS 2.0 ile test edilmiştir	Üstbilişsel, motivasyonel ve davranışsal kültürel zekanın girişimcilik yöneliminin risk alma, yenilikçilik ve proaktiflik boyutlarından bazıları ile arasında anlamlı bir ilişki olduğu ortaya konmuştur.
Yılmazçetin, S. (2021).	Duygusal zeka, sosyal zeka ve kültürel zeka / Girişimcilik eğilimi	Üniversiteleri öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Keşfedici faktör analizi, Cronbach güvenilirlik testi, Pearson korelasyon analizi, Regresyon analizi, t-test ve ANOVA testleri kullanılmıştır.	Girişimcilik niyeti üzerinde duygusal zekâ ve kültürel zekânın istatistiki olarak etkili olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca zekâ alt boyutlarında kültürel tanıma, duygusal değerlendirme kullanma ve duygusal pozitif olmanın da girişimcilik niyeti üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir.
Karataş, G. (2017).	Kültürel zeka / Kurumsal girişimcilik	Kantitatif bir anket yöntemi uygulanmıştır. Türkiye’de çeşitli küçük ve orta ölçekli işletmelerde çalışan KOBİ’lerin sahibi yöneticilerden toplanmıştır. Veriler, bağımsız ve bağımlı değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemek için IBM SPSS 21.0 ve AMOS 20.0 kullanılarak analiz edilmiştir.	Kültürel zekânın (meta-bilişsel, bilişsel ve davranışsal kültürel zeka) KOBİ’lerin girişimci yönelimini olumlu etkilediğini ortaya koymuştur.
Üzümcü, B. (2017).	Kültürel uyum yeteneği / Girişimcilik niyetleri	Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki 5 devlet üniversitesinden anket yoluyla veriler toplanmıştır. Regresyon analizi, faktör analizi, t-testi, ANOVA testi Levene testi, Kruskal Wallis-H Testi, Turkey HSD ve Tamhane’s T2 testi uygulanmıştır.	Kültürel uyum yeteneklerinin öğrencilerin girişimcilik niyetleri üzerinde %29.8 oranında etkili olduğu görülmektedir.
Şişman, G. & Pekkan, N. Ü. (2022).	Öz - Yeterlilik / Girişimcilik niyeti	Veriler anket yoluyla toplanmıştır. Kolayda örnekleme yöntemi uygulanmıştır.	Öz-yeterlilik ve girişimcilik niyeti arasında anlamlı ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir.
Celikağırman, Ü., & Naktiyok, A. (2018).	Öz yeterlilik / Duygusal zeka / Girişimcilik	Veriler Atatürk Üniversitesi İşletme bölümünde eğitim gören 238 öğrenciden anket yoluyla elde edilmiştir. SPSS ve AMOS programları yardımıyla araştırmaya ilişkin yapısal model test edilerek modele ait değişkenler arasındaki doğrudan ve dolaylı ilişkiler tespit edilmiştir.	Öz yeterlilik ile girişimcilik arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki tespit edilmiştir.
Colakoğlu, H., & Colakoğlu, T. (2016).	Girişimcilik eğitimi / Öz yeterlilik algısı/ Girişimcilik potansiyeli	Bir devlet üniversitesinde öğrenim gören İşletme Bölümü öğrencilerinden anket yolu ile veri toplanmıştır.	Öz-yeterlilik algısı girişimcilik potansiyelini olumlu yönde etkilemektedir.
Baltacı, A. (2017).	Önyargı/ Kültürel zeka / Girişimcilik düzeyi	Bu çalışmanın evrenini 642 okul müdürü oluşturmuştur. Çalışmanın değişkenleri arasındaki ilişkiler korelasyon ve hiyerarşik regresyon analizi ile incelenmiştir.	Araştırmada girişimcilik düzeyinin kültürel zekâyla pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur.
Kromidha, E., Altınay, L., Kinali Madanoğlu, G., Nurmaganbetova, A. & Madanoğlu, M. (2022),	Kültürel zeka / Girişimcilik niyeti/ Kurumsal ortam	Bir iş planı yarışmasına katılan 224 genç potansiyel girişimci analiz edilerek niceliksel olarak incelenmiştir. Bu çalışma, herhangi bir ortak yöntem yanlılığını kontrol etmek için orijinal bir tam eşdoğrusallık değerlendirme yaklaşımı geliştirerek kesitsel verileri kullanmıştır.	Bu çalışma kültürel zeka ile girişimcilik niyetleri arasında pozitif bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır.
Helms, M. M., Rutti, R. M., Lorenz, M., Ramsey, J., & Armstrong, C. E. (2014).	Kültürel zeka / Girişimcilik eğitimi	Bir girişimcilik dersine kayıtlı öğrencilerden oluşan uygun bir örnek kullanarak, uluslararası deneyim, kültürel zeka ve girişimcilik eğitimine bağlılık arasındaki ilişkileri araştırmıştır.	Sonuçlar, genişleyen küresel ekonomide girişimcilik bağlamında kültürel zekanın kullanılabilirliğini göstermektedir.
Zhao, H., Seibert, S. E., & Hills, G. E. (2005).	Girişimcilik niyeti / Öz - yeterlilik	Araştırmacılar, hipotezlerini test etmek için 5 üniversitedeki 265 işletme yüksek lisans öğrencisinden oluşan bir örnekleme yapısal eşitlik modellemesini kullanmışlardır.	Sonuçlar, girişimcilikle ilgili derslerden algılanan öğrenmenin, önceki girişimcilik deneyiminin ve risk eğiliminin girişimci niyetler üzerindeki etkilerinin tamamen girişimci öz yeterliliği tarafından aracılık ettiğini göstermiştir.

Kaynak: Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

■ **Sekil 1.** Araştırma Modeli.

Araştırmanın evren büyüklüğünün belirlenmesinde YÖK'ün sayfasında "İstatistik" başlığı altında yer alan güncel bilgilerden yararlanılmıştır (<https://istatistik.yok.gov.tr/>). Araştırmada evren sayısı yaklaşık 6000 öğrencidir. Üniversitelerin ilgili birimleri ile yapılan görüşmelerde 6000 öğrencinin tamamının kayıt yaptırmadığı bilgisine ulaşılmıştır. Sonuç olarak kayıt yaptıran aktif öğrenciler üzerinden veriler toplanmıştır. Araştırma öncesi örneklem büyüklüğünü belirlemek için güç analizi yapılmış ve anket araştırmasına öğrencilerin tamamının gelmediği ve kayıt yaptırmadığı göz önünde bulundurularak maksimum 362 gönüllünün dâhil edilmesine karar verilmiştir.

n: Örneklem büyüklüğü

N: Evren birim sayısı = 6000

P: Evrendeki X'in gözlenme oranı = 0.5Q (1-P): X'in gözlenmeme oranı = 0.5

Z α : $\alpha=0.05$ için kritik tablo değeri = 1.96 d= Örneklem hatası = 0.05 $n=(P.Q.Z^2)/d^2$

$n=(0,5*0,5*(1,96)^2)/[0,05]^2 =362$

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Araştırmada uygulanan anketler dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kültürel zekâ, ikinci bölümde öz-yeterlilik, üçüncü bölümde girişimcilik düzeyini ölçen ifadeler yer verilmiştir. Dördüncü bölümde ise katılımcıların sosyo- demografik özelliklerine yönelik ifadeler yer almaktadır.

Veri toplama aracı olarak kullanılan anket formunda, üç araştırma değişkenini ölçmek için literatürde yaygın olarak kullanılan ve güvenilirlikleri test edilmiş ölçekler kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeklerin tamamında 5'li Likert tipi dereceleme kullanılmıştır. Bu dereceleme "kesinlikle katılmıyorum (1), katılmıyorum (2), kararsızım (3), katılıyorum ve (4) kesinlikle katılıyorum (5)" şeklinde yapılmıştır. Araştırmanın dördüncü bölümünde yaş, cinsiyet, hangi ülkeden geldiniz, eğitim gördüğünüz alan vs. şeklinde sorulara yer verilmiştir.

Çalışmanın veri toplanmasına ilişkin etik kurul onayı, 07.06.2021 tarih ve 2021-147 sayılı T.C. Hitit Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu tarafından verilmiştir.

Çalışmada değişkenler ile ilgili kullanılan ölçekler şunlardır:

Kültürel Zekâ Ölçeği: Araştırmada kullanılan ölçeklerden biri, Ang vd. (2007) tarafından bireylerin kültürel zekâlarını ölçmek amacıyla gerçekleştirdiği ve Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışması İlhan ve Çetin (2014) tarafından yapılmış ölçektir. Ölçek 20 madde ve dört boyutlu olup ölçeğin orijinalinde Cronbach Alpha katsayıları; biliş boyutu .86, üst biliş boyutu .72, motivasyon boyutu .76 ve davranış boyutu için .83'tür (İlhan ve Çetin, 2014). Bu çalışmada bütün ölçeklerin güvenilirlikleri korelasyon tablosunda verilmiştir. Örnek ölçek maddeleri "Başka kültürlerden insanlarla bir arada olmaktan hoşlanırım" ve "Başka kültürlerin yasal ve ekonomik sistemleri hakkında bilgi sahibiyim" şeklindedir. Araştırmada kullanılan bütün ölçeklerin AMOS programında yapılan doğrulayıcı faktör analizleri (DFA) ■ Tablo 2'de toplu olarak verilmiştir (İyi Uyum: İyi uyum: $\chi^2/df<4.5$, RMSEA<0.08, GFI>0.90, AGFI>0.85, NFI>0.90, IFI>0.90, CFI>0.90 (Çokluk vd., 2014).

Öz-yeterlilik Ölçeği: Katılımcıların öz-yeterlilik algılarını ölçmek için Schwarzer ve Jerusalem (1995), tarafından geliştirilen 10 maddelik "Genel Öz-yeterlilik Ölçeği (GÖYÖ)" kullanılmıştır.

Örnek ölçek maddeleri "Yeni bir durumla karşılaştığımda ne yapmam gerektiğini bilirim" ve "Planlarımı gerçekleştirmek ve hedeflerime ulaşmak bana zor gelmez" şeklindedir. Ölçek Türkiye'de yapılan araştırmalarda kullanılmaktadır. Yapılan araştırmalarda geçerlilik ve güvenilirlik katsayılarının .70'den yüksek olduğu görülmüştür (Biçer vd., 2018).

■ **Tablo 2.** Ölçeklerin Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları.

Ölçekler	χ^2	df	χ^2 / df	RMSEA	GFI	AGFI	NFI	IFI	CFI	Faktör Yükleri Aralığı
Kültürel Zekâ	436.617	164	2.662	.064	.901	.873	.914	.945	.944	0,69-0,82
Öz- Yeterlilik	63.227	33	1.916	.048	.970	.950	.974	.988	.988	0,65-0,84
Girişimcilik	8.930	5	1.786	.044	.993	.969	.996	.998	.998	0,70-0,90

Tablo 3. Katılımcıların Demografik Özellikleri.

	Sayı	%	Girişimcilik dersi aldınız mı?	Sayı	%
Erkek	296	73,1	Evet Aldım	108	26,7
Kadın	109	26,9	Hayır Almadım	297	73,3
Geldiğiniz Ülke			Eğitim Gördüğünüz Alan		
Afganistan	21	5,2	Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler	206	50,9
Azerbaycan	97	24,0	Mühendislik	159	39,3
Irak	33	8,1	Sağlık	19	4,7
İran	8	2,0	Spor	4	1,0
Somali	24	5,9	İlahiyat	7	1,7
Suriye	68	16,8	Eğitim, Fen ve Matematik	5	1,2
Türkmenistan	17	4,2	Filoloji ve Güzel Sanatlar, Hukuk ve Mimarlık	4	0,9
Diğer (Nigeria, Çad, Cibuti vs.)	137	33,8	Ziraat	1	0,2
Mesleki Deneyim			Girişimcilikle ilgili webinarlara katıldınız mı?		
Var	146	36,0	Evet Katıldım	119	29,4
Yok	259	64,0	Hayır Katılmadım	286	70,6
Eğitim Gördüğünüz Düzey			Yaşadığınız Ülkeye Göre Ailenizin Geliri		
Doktora	9	2,2	Çok İyi	44	10,9
Yüksekisans	21	5,2	İyi	116	28,6
Lisans	356	87,9	Orta	182	44,9
Önlisans	19	4,7	Düşük	63	15,6
Annenizin Mesleği			Babanızın Mesleği		
Kamu Çalışanı	43	10,6	Kamu Çalışanı	62	15,3
Özel Sektör Çalışanı	34	8,4	Özel Sektör Çalışanı	106	26,2
Kendi İş	62	15,3	Kendi İş	144	35,9
Çalışmıyor	259	64,0	Çalışmıyor	81	20,0
Bilgi Veriniz (Vefat vs.)	7	1,7	Bilgi Veriniz	12	3,0
Üniversite (5)			Herhangi bir öğrenci topluluğuna üye misiniz?		
Hitit Üniversitesi	259	64,0	Evet	127	31,4
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	85	21,0	Hayır	278	68,6
Samsun Üniversitesi	5	1,2			
Amasya Üniversitesi	12	3,0	Yaş		
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	44	10,9	Yaş Ortalaması	21,12	-
Sınıf			Üniversitenizin girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması için beklentileriniz nelerdir?		
1.Sınıf	179	44,2	1.Öğrencilerin girişimciliğe yaklaşmasını teşvik etmek	4	1,0
2.Sınıf	139	34,3	2.Konferans, seminer düzenlemek	13	3,2
3.Sınıf	41	10,1	3. Cevap yok	376	92,8
4.Sınıf	37	9,1	4.Tanıtım yapılarak haber verilmeli	1	0,2
4 + Sınıf	9	2,1	5. Fikrim yok	6	1,5
-	-	-	6. Öğrenci kulübü	1	0,2
-	-	-	7. Derslerin artırılması	4	1,0
Üniversitenizin girişimcilik kültürü için faaliyetlerini yeterli buluyor musunuz?					
Evet	193	47,7			
Hayır	212	52,3			

Girişimcilik Ölçeği: Girişimcilik eğilimini ölçmek için Linan ve Chen (2009) tarafından geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Ölçek maddeleri 6 ifadeden oluşmaktadır. Örnek ölçek maddeleri “Profesyonel olarak hedefim bir girişimci olmaktır” ve “Gelecekte iş kurma konusunda kararlıyım” şeklindedir. Yapılan araştırmalarda geçerlilik ve güvenilirlik katsayılarının .70’den yüksek olduğu görülmüştür (Polatçı ve Cindiloğlu Demirer, 2018).

Veri Toplama Süresi

Araştırma verileri 22.10.2021-14.06.2022 tarihleri arasında toplanmıştır. Katılımcılara ulaşmak için örnekleme belirtilen üniversitelere izin yazısı gönderilmiş, gelen izinler doğrultusunda ilgili veriler hem çevrimiçi hem de yüz yüze olarak toplanmıştır. Çevrimiçi şekilde veri toplamak için araştırmada kullanılan anket formu Google Formlar yardımıyla çevrimiçi ortama aktarılmıştır.

Sonrasında ankete ulaşmak için gerekli olan bağlantı (URL) katılımcılara gönderilmiştir. Katılımcıların sorularını sorması için iletişim adresleri belirtilmiştir. Geri dönüşü olan anket formlarından eksik formlar çıkarılmış ve geriye kalan 405 veri ile analizler gerçekleştirilmiştir. Araştırma Hitit Üniversitesi Etik Komisyonunun 03.06.2021 tarihli ve 2021-147 sayılı toplantısında değerlendirilmiş ve etik açıdan uygun bulunmuştur. Belirlenen evrene göre, elde edilen örneklem büyüklüğünün evreni temsil yeteneği vardır.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde yapılan analizlerden elde edilen bulgular yer almaktadır. Öncelikle ■ Tablo 3’ te katılımcıların demografik özellikleri, değişkenlere ilişkin ortalama, standart sapma ve korelasyon katsayıları ve regresyon analizi sonuçlarına yer verilmiştir.

Araştırma örnekleminin %73,1’i (296) erkek, %26,9’u (109) kadın, geldikleri ülkelere bakıldığında en çok %33,8 (137) ile diğer ülkeler (Nigeria, Çad, Cibuti vs.) ve onu takip eden

%24,0 (97) ile Azerbaycan ve ardından %16,8 (68) ile Suriye olduğunu görülmektedir. Mesleki deneyimleri %64,0 (259) ile genellikle bulunmamaktadır, eğitim gördükleri düzey en fazla %87,9 (356) ile lisans seviyesidir. Annelerinin mesleği için çoğunlukla %64,0’ü (259) çalışmıyor, babalarının mesleğine en çok %35,9 (144) ile kendi işi yanıtını vermişlerdir.

Katılımcılara kaçınıcı sınıfta okudukları sorulduğunda %44,2’si (179) birinci sınıfta olduklarını belirtmişlerdir. %52,3’ü (212) okudukları üniversitenin girişimcilik faaliyetlerini yetersiz bulmaktadırlar, %73,3’ü (297) girişimcilik dersi almamıştır. Eğitim gördükleri alan çoğunlukla %50,9 ile (206) sosyal, beşeri ve idari bilimlerdir. Girişimcilik ile ilgili yapılan webinarlara (web tabanlı seminer, web konferans vb.) katılımlarının %70,6 (286) ile düşük olduğu söylenebilir. Yaşadıkları ülkeye göre aile gelirleri %44,9 ile (182) orta seviyededir. Katılımcılar %68,6 (278) ile herhangi bir öğrenci topluluğuna (kulüp vs.) üye olmadıklarını belirtmişlerdir. Yaş ortalamaları 21.12’dir. Okuduğunuz üniversiteden girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması için beklentileriniz nelerdir, açık uçlu sorusuna %92,8’i cevap vermemiş olsa da onu takip eden %3,2 (13) ile girişimciliğe yönelik konferans, seminer gibi etkinliklerin daha çok düzenlenmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Analiz sonucunda elde edilen ortalama, standart sapma ve korelasyon değerleri ■ Tablo 4’te görülmektedir.

■ Tablo 4’de görüldüğü gibi kültürel zekâ ve alt boyutlarının öz-yeterlilik ve girişimcilik ile ilişkisi pozitif yönlü ve anlamlıdır. Öz-yeterlilik ve girişimcilik ilişkisi de pozitif yönlü ve anlamlıdır.

Kültürel zekâ ve alt boyutlarının öz-yeterlilik ile girişimciliği etkileyip etkilemediğini ve öz-yeterliliğin girişimciliği etkileyip etkilemediğini belirlemek için regresyon analizi yapılmıştır. Yapılan bütün analizler ve araştırma sonuçları ■ Tablo 5’te verilmektedir.

■ **Tablo 4.** Değişkenlere İlişkin Ortalama, Standart Sapma ve Korelasyon Katsayıları

Değişkenler	Ort.	S.S.	1	2	3	4	5	6	7
Kültürel Zekâ (toplam)	3,60	,74	(.948)						
Üstbilişsel Kültürel Zekâ	3,70	,86	,852**	(.868)					
Bilişsel Kültürel Zekâ	3,48	,84	,887**	,652**	(.875)				
Motivasyonel Kültürel Zekâ	3,72	,83	,874**	,712**	,689**	(.866)			
Davranışsal Kültürel Zekâ	3,56	,88	,873**	,680**	,692**	,665**	(.884)		
Öz-yeterlilik	3,79	,88	,709**	,618**	,562**	,686**	,624**	(.829)	
Girişimcilik	3,64	1,05	,536**	,644**	,370**	,471**	,439**	,500**	(.935)

* $p < .05$, ** $p < .01$, () *Güvenilirlik*

Araştırmanın hipotezlerini test etmek amacıyla basit ve çoklu regresyon analizleri yapılmıştır. Regresyon analizi sonucuna göre, kültürel zekâ öz-yeterliliği anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir. Bu sonuca göre H1 hipotezi kabul edilmiştir. H1 hipotezinin alt boyutları incelendiğinde H1a, H1c, H1d kabul edilmiş, H1b reddedilmiştir. H2 hipotezi incelendiğinde kültürel zekâ girişimciliği anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir. Bu sonuca göre H2 hipotezi kabul edilmiştir. H2 hipotezinin alt boyutları incelendiğinde H2a kabul edilmiştir.

H2b anlamlıdır ancak etkinin yönü negatif olduğu için hipotez reddedilmiştir. H2c ve H2d hipotezleri de reddedilmiştir. Öz-yeterliliğin girişimciliği anlamlı ve pozitif yönde etkilediğine dair kurulan H3 hipotezi kabul edilmiştir. Bağımsız değişkenler arasında çoklu eş doğrusallık (multicollinearity) sorunu olup olmadığını tespit etmek amacıyla tolerans ve VIF değerlerine bakılmıştır. Bu değerler modelde çoklu eş doğrusallık problemi olmadığını (Tolerans>.2; VIF<10) göstermiştir.

Sonuç

Bu çalışmada kültürel zekânın öz-yeterlilik ve girişimcilik üzerindeki etkisi ve değişkenler arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Değişkenler arasındaki etki ve ilişkiler kültürel zekânın alt boyutları içinde ele alınmış ve ilgili analizler yapılmıştır. Bu amaçla TR83 bölgesinde yer alan yükseköğretim kurumlarında okuyan yabancı uyruklu öğrenciler üzerinden ilgili izinler alındıktan sonra veri

toplanmış ve bu veriler ışığında araştırmacılar tarafından geliştirilen model test edilmiştir.

Analizler incelendiğinde korelasyon tablosunda yer alan verilere göre değişkenler arasında doğru yönde ve pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir. Değişkenler arasında görülen bu ilişkinin korelasyon katsayısına bakıldığında genellikle orta ve kuvvetli düzeyde olduğu gözlemlenir. Buna göre yabancı uyruklu öğrencilerin kültürel zekâ düzeyleri arttıkça öz-yeterlilikleri ve girişimcilik eğilimleri de artmaktadır. Aynı durum kültürel zekânın alt boyutları içinde geçerlidir. Yabancı uyruklu öğrencilerin öz-yeterlilikleri arttıkça girişimcilik eğilimleri de artmaktadır, denilebilir.

Yapılan regresyon analizi sonuçları incelendiğinde, kültürel zekânın öz-yeterliliği anlamlı pozitif yönde etkilediği doğrultusunda kurulan H1 hipotezinin kabul edildiği görülmektedir. Bu sonuca göre kültürel zekânın yabancı uyruklu öğrencilerin öz-yeterlilikleri üzerinde anlamlı katkısı vardır.

Özellikle son yıllarda kültürlerarası etkileşimin gerek eğitim gerek seyahat amaçlı yoğun olduğu düşünülürse bu kişilerin öz-yeterliliklerini artırmaları için kültürel zekâ, kültürel zenginlikler, kültürel konulara ağırlık vermeleri önerilebilir. H1 hipotezinin alt hipotezleri incelendiğinde H1a, H1c ve H1d'nin kabul edildiği, H1b'nin reddedildiği görülmektedir. H1a üstbilişsel kültürel zekâ öz-yeterliliği anlamlı ve pozitif yönde etkilediğini ifade eden hipotezdir.

■ **Tablo 5.** Regresyon Analizi Sonuçları (N = 405).

Değişkenler	B	Std. Hata	β	p	H	K/R
Kültürel Zekâ	,840	,042	,709**	,000	H1	K
Öz-yeterlilik, F=408,423, R2=,503, p=,000						
Üstbilişsel Zekâ	,163	,055	,159**	,003	H1a	K
Bilişsel Zekâ	,017	,056	,016	,758	H1b	R
Motivasyonel Zekâ	,430	,058	,406**	,000	H1c	K
Davranışsal Zekâ	,235	,053	,234**	,000	H1d	K
Öz-yeterlilik, F= 113,737, R2=,532, p=,000						
Değişkenler	B	Std. Hata	β	p	H	K/R
Kültürel Zekâ	,757	,059	,536**	,000	H2	K
Girişimcilik, F=162,212, R2=,287, p=,000						
Üstbilişsel Zekâ	,799	,073	,652**	,000	H2a	K
Bilişsel Zekâ	-,163	,074	-,131**	,028	H2b	R
Motivasyonel Zekâ	,089	,077	,070	,249	H2c	R
Davranışsal Zekâ	,047	,071	,039	,509	H2d	R
Girişimcilik, F=73,026; R2=,422, p=,000						
Değişkenler	B	Std. Hata	β	p	H	K/R
Öz-yeterlilik	,419	,036	,500**	,000	H3	K
Girişimcilik, F= 134,213, R2=,250, p=,000						
H: Hipotezler, K=Hipotez Kabul, R=Hipotez Red						

Elde edilen sonuca göre yabancı uyruklu öğrencinin etkileşimde bulunduğu kültüre yönelik farkındalık düzeyi ne kadar yüksekse öz-yeterliliği de o kadar yüksek olmaktadır. H1b bilişsel kültürel zekâ öz-yeterliliği anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir, şeklindedir. Hipotez sonucuna göre, kültürel farklılıklarda var olan normlar, gelenekler gibi konularda bilgi sahibi olan yabancı uyruklu öğrencilerin öz-yeterlilikleri de o ölçüde artmamaktadır. Bu hipotez reddedilmiştir. Sonuç itibarıyla bu normları, gelenekleri çok iyi bilmek davranışa dönüştürülemediği için yabancı uyruklu öğrencilerde öz-yeterliliği etkilememektedir, denilebilir. H1c motivasyonel kültürel zekâ öz-yeterliliği anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir, şeklinde kurulmuştur. Kabul edilen hipotez sonucunda göre kültürel farklılıklara yönelik ilgi ve enerjisi olan ve bunu yeteneğe dönüştürebilen bir yabancı uyruklu öğrencinin öz-yeterliliği de o yönde artmaktadır. Motivasyonel kültürel zekâ, bireyi davranışa yönlendiren önemli bir güdü kaynağıdır.

H1d davranışsal kültürel zekâ öz-yeterliliği anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir, şeklinde ifade edilmiştir. Bu ifade için çıkan sonuca göre, farklı kültürlerle bilinçli bir şekilde iletişim kuran yabancı uyruklu öğrenci bunu yaparken davranışlarını da kullanabilme yeteneğine de sahiptir denilebilir. Karşı kültüre karşı uygun davranış sergileyebilme yeteneğine sahip olan yabancı uyruklu öğrenci için öz-yeterlilikte bir o kadar artan düzeyde kendini göstermektedir.

Kültürel zekânın girişimciliği anlamlı ve pozitif yönde etkileyip etkilemediğini belirlemek için kurulan H2 hipotezine yönelik yapılan regresyon analizi incelendiğinde, H2 hipotezinin kabul edildiği görülmektedir. Elde edilen sonuca göre, kültürel zekânın yabancı uyruklu öğrencilerin girişimcilik eğilimleri üzerinde anlamlı katkısı vardır. Özellikle son yıllarda önemini artıran küreselleşme olgusu, ithalat ve ihracat oranlarındaki artış, girişimcilerin dış ticaret yapma istekleri gibi konular girişimciliğin önemini her geçen gün daha da artırmaktadır. Farklı kültürlerde uzun yıllar eğitim almak için bulunan yabancı uyruklu öğrencilerin ülkelerine döndüklerinde öğrencilik dönemlerinde aldıkları eğitim, yabancı dil öğrenimi ve öğrendikleri ülke bilgilerini birleştirdiklerinde girişimcilik adına önemli etkileşimler gerçekleştirebilecekleri söylenebilir. Bu açıdan çıkan sonucun önemine vurgu yapmak gerekmektedir. H2 hipotezinin alt hipotezleri incelendiğinde H2a'nın kabul edildiği, H2b, H2c ve H2d'nin reddedildiği görülmektedir. H2a üstbilişsel kültürel zekânın girişimciliği anlamlı ve pozitif yönde etkileyip etkilemediğini ölçmek için kurulmuştur. Bu sonuca göre, planlama, kontrol etme ve farkındalığı içine alan üstbilişsel kültürel zekâ, kültürel bilgiyi nasıl kullanacağını bilmeyi de içermektedir. Bilgiyi anlayan, kontrol etme gücüne sahip olan ve nasıl kullanacağını bilen yabancı uyruklu öğrencilerin girişimcilik eğilimi gösterecekleri ifade edilebilir. H2b bilişsel kültürel zekânın girişimciliği anlamlı ve pozitif yönde etkilediğini ifade eden hipotezdir. Çıkan sonuca göre bu zekâ boyutu girişimciliği anlamlı olarak etkilemekte ancak negatif düzeyde etkilemektedir.

Özellikle kültürlere yönelik olan normları, gelenekleri bilmek, o kültüre dair neyi bilip bilmediğini ve bilgiyi elde edebilme yetkinliğini bilmek girişimcilik eğilimini negatif yönde etkilemektedir. H2c motivasyonel kültürel zekâ girişimciliği anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir, hipotezi için yapılan analiz sonucuna göre bu hipotez reddedilmiştir. Kültürel zekâ açısından yabancı uyruklu öğrencileri davranışa yönlendiren her güdü girişimcilik eğilimini ortaya çıkarmamaktadır.

H2d davranışsal kültürel zekâ girişimciliği anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir, şeklindedir. Elde edilen sonuca göre farklı kültürlerle etkileşim kurmak girişimcilik eğilimini ortaya çıkarmamaktadır, buna göre bu hipotez reddedilmiştir.

Öz-yeterliliğin girişimciliği anlamlı ve pozitif yönde etkilediğine dair kurulan H3 hipotezi kabul edilmiştir. Yabancı uyruklu öğrencilerin belirledikleri eylemleri gerçekleştirebileceklerini düşünmeleri, diğerlerine göre fark yaratabileceklerini düşünmeleri, üretme ve başarıma istekleri gibi onları öne çıkaran öz-yeterliliklerinin girişimcilik eğilimi üzerinde önemli bir öncül olduğu söylenebilir.

Elde edilen sonuçlar, özellikle son yıllarda gerek ülkemize gelen gerekse farklı ülkelere okumaya giden yabancı uyruklu öğrencilerin sayısındaki artışa dikkat edilirse, kültürel zekâ kavramının gerek yöneticiler gerek çalışanlar gerekse araştırmacılar tarafından üzerinde durulması gereken önemli bir konu olduğunu göstermektedir. Yine bu süreç iş dünyasında kültürel sınırların aşılması, farklı kültürdeki bireylerle iletişim kurma zorunluluğu ve yeteneği, hatta o kültürlere uyum sağlama gibi pek çok konuyu da gün yüzüne çıkarmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, kültürel zekâ, öz-yeterlilik ve girişimcilik eğilimini artırmaktadır.

Araştırmanın kısıtları verilerin TR83 bölgesindeki devlet üniversitelerinde okuyan öğrenciler ile kısıtlı kalmasıdır. Farklı bölgelerden farklı illerden toplanacak verilerle farklı sonuçların elde edilmesi mümkündür. Aynı zamanda, kurulan modelin daha çok veri ile tekrarlanması, belki başka öncüllerin ya da sonuçlarında eklenmesi daha genellenebilir sonuçlara ulaşmayı mümkün kılabilir. Son olarak demografik ifadeler ile araştırma değişkenleri arasında yapılacak fark analizleri de ileride yapılacak çalışmalar için bir öneri olarak ifade edilebilir.

Kaynakça

- Amasya İli Sektörel Eylem Planları (2018-2023). <https://investamasya.com/Documents/amasya-ili-sanayi-sektorel-eylem-plani-78.pdf> (11.10.2023).
- Ang, S., Dyne, L. V., & Koh, C. (2006). Personality correlates of the four-factor model of cultural intelligence. *Group & Organization Management, 31*(1), 100-123. <https://doi.org/10.1177/1059601105275267>
- Ang, S., Van Dyne, L., Koh, C., Ng, K.Y., Templer, K.J., Tay, C., & N. A. Chandrasekar (2007). Cultural intelligence: Its

- measurement and effects on cultural judgement and decision making, cultural adaptation and task performance. *Management and Organization Review*, 3, 335-371. <https://doi.org/10.1111/j.1740-8784.2007.00082.x>
- Baltacı, A. (2017). Relations between prejudice, cultural intelligence and level of entrepreneurship: A Study of School Principals. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 9(3), 645-666. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1134208.pdf>
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavior change. *Psychological Review*, 84, 191-215. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.84.2.191>
- Biçer, E. B., İlman, E., & Ekiz, T. (2018). Sağlık yönetimi mezunlarının öz-yeterliliklerinin istihdam durumuna etkisi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(68), 1619-1635. <https://doi.org/10.17755/esosder.397231>
- Brislin, R., Worthley, R., & Macnab, B. (2006). Cultural intelligence understanding behaviors, That Serve People's Goals. *Group & Organization Management*, 31(1), 40-55. <https://doi.org/10.1177/1059601105275262>
- Cromie, S. (2000). Assessing entrepreneurial inclinations: Some approaches and empirical evidence. *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 9(1), 7-30. <https://doi.org/10.1080/135943200398030>
- Crowne, K. A. (2008). What leads to cultural intelligence?, *Business Horizons*, 51, 391-399. <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2008.03.010>
- Çelikağırman, Ü., & Naktiyok, A. (2018). Öz yeterlilik algısı bağlamında duygusal zeka özellikleri ve girişimcilik niyeti. *Journal of Social And Humanities Sciences Research*. <https://doi.org/10.26450/jshsr.731>
- Çetin, F. (2011). Örgüt içi girişimcilikte öz-yeterlilik algısı ve kontrol odağının rolü. *Business and Economics Research Journal*, 2(3), 69-85. <https://www.ajindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423873767.pdf>
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik SPSS ve LISREL uygulamaları*. Pegem Akademi.
- Çolakoğlu, H., & Çolakoğlu, T. (2016). Üniversitelerdeki girişimcilik eğitimi ile öz-yeterlilik algısı ve girişimcilik potansiyeli ilişkisi üzerine bir saha araştırması. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 17(37), 70-84. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/453642>
- Çorum İl Strateji Planı (2018-2023). *İl stratejik planlama raporu*. (2023, Ekim 12). <https://oka.ka.gov.tr/assets/upload/dosyalar/corum-il-stratejikplani-2-58.pdf>
- Deng, L., & Gibson, P. (2008). A Qualitative evaluation on the role of cultural intelligence in cross-cultural leadership effectiveness. *International Journal of Leadership Studies*, 3(2), 181-197. www.regent.edu/ijls
- Dinç, M. (2020). Kültürel zekâ, S. Polatçı (Ed.). *Kuramsal temelleriyle örgütsel davranış ölçekleri rehberi*, (s. 381-395). Nobel Yayıncılık.
- Earley, P. C., & Ang, S. (2003). *Cultural intelligence: Individual interactions across cultures*. Stanford University Press.
- Earley, P. C., & Mosakowski, E. (2004). *Cultural intelligence*, Harvard Business Review, (2021, Aralık 20). R0410J_bound.fm (boyden.com).
- Earley, P. C., Murnieks, C., & Mosakowski, E. (2007). Cultural intelligence and the globalmindset, Advances. *International Management*, 19, 75-109. [https://doi.org/10.1016/S1571-5027\(07\)19004-5](https://doi.org/10.1016/S1571-5027(07)19004-5)
- Eroğlu, O., & Piçak, M. (2011). Entrepreneurship, national culture and Turkey. *International Journal of Business and Social Science*, 2(16), 146-151.
- Fayolle, A., & Basso, O. (2010). Entrepreneurial spirit and corporate entrepreneurship in argocompanies. *Entrepreneurship and Small Business*, 10(3), 307-323. <https://doi.org/10.1504/IJESB.2010.03357>
- Flammer, A. (2015). *Self-efficacy*, *International encyclopedia of the social & Behavioral sciences*, In N. J. Smelser & P. B. Baltes (Ed), (s.13812-13815), Elsevier Science. <http://10.1016/B978-0-08-097086-8.25033-2>
- Freytag, A., & Thurik, R. (2010). *Introducing entrepreneurship and culture*. Springer-Verlag.
- Groves, K. S., Feyerherm, A., & Gu, M. (2015). Examining cultural intelligence and cross-cultural negotiation effectiveness. *Journal of Management Education*, 39(2), 209-243. <https://doi.org/10.1177/1052562914543273>
- Gürer, A., & Çiftçi, G. E. (2018). Kültürel zekânın bireysel girişimcilik yönelimi üzerine etkisi. *Al-Farabi 2. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi*, (s. 490-508), Gaziantep.
- Helms, M. M., Rutti, R. M., Lorenz, M., Ramsey, J., & Armstrong, C. E. (2014). A quest for global entrepreneurs: The importance of cultural intelligence on commitment to entrepreneurial education. *International Journal of Entrepreneurship and Small Business*, 23(3), 385-404. <https://doi.org/10.1504/IJESB.2014.065528>
- İşık, M., & Çiçek, B. (2020). Planlı davranış teorisi perspektifinden girişimcilik niyeti üzerinde sosyal sermaye öz-yeterlilik ve öz saygının rolü. *Turkish Studies - Economy*, 15(1), 185-206. <https://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.39894>
- İlhan, M., & Çetin, B. (2014). Kültürel zekâ ölçeği'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(2), 94-114. <http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/yonetim/icerik/makaleler/82-published.pdf>
- Joo, Y.J., Bong, M., & Choi, H.J. (2000). Self-efficacy for self-regulated learning, academic self-efficacy, and Internet self-efficacy in web-based instruction. *Educational Technology Research and Development*, 48(2), 5-18. <https://doi.org/10.1007/BF02313398>
- Jyoti, J., & Kour, S. (2017). Factors affecting cultural intelligence and its impact on job performance. *Personnel Review*, 46(4), 767-791. <https://doi.org/10.1108/PR-12-2015-0313>
- Karataş, G. (2017). *KOBİ'lerde kültürel zekânın kurumsal girişimcilik üzerindeki etkisi*. [Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi], Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Klapper, R. (2004). Government goals and entrepreneurship education – an investigation at Grande Ecole in France. *Education and Training*, 46(3), 127-137. <https://doi.org/10.1108/00400910410531787>
- Koyuncu, Ü., & Akdöl, B. (2019). Kültürel zekânın girişimcilik yönelimine etkisi: Laleli pazarındaki mikro ölçekli işletmelerde bir araştırma. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 26(3), 955-968. <http://doi.org/10.18657/yonveek.458977>
- Kromidha, E., Altınay, L., Kinalı Madanoğlu, G., Nurmagaebetova, A., & Madanoğlu, M. (2022). Cultural intelligence, entrepreneurial intentions and the moderating role of the institutional environment. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 28(6), 1581-1608. <https://doi.org/10.1108/IJEBR-02-2022-0109>
- Laguna, M. (2013). Self-efficacy, self-esteem, and entrepreneurship among the unemployed. *Journal of Applied Social Psychology*, 43, 253-262. <https://doi.org/10.1111/j.1559-1816.2012.00994.x>

- Liñán, F., & Chen, Y. W. (2009). Development and cross-cultural application of a specific instrument to measure entrepreneurial intentions. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 33(3), 593-617. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6520.2009.00318.x>
- Luszczynska, A., Gutie´rrez-Donˆa, B., & Schwarzer, R. (2005). General self-efficacy in various domains of human functioning: Evidence from five countries. *International Journal of Psychology*, 40(2), 80-89. <https://doi.org/10.1080/00207590444000041>
- MacNab, B. R. (2012). An experiential approach to cultural intelligence education. *Journal of Management Education*, 36(1), 66-94. <https://doi.org/10.1177/1052562911412587>
- Morrison, A. (2000). Entrepreneurship: what triggers it? *International Journal of Entrepreneurship Behavior & Research*, 6(2), 59-71. <https://doi.org/10.1108/13552550010335976>
- On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023). *On birinci Kalkınma planı raporu*. (2023, Ekim 11). https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/07/On_Birinci_Kalkinma_Plani-2019-2023.pdf
- Özler, N. E., Giderler, C., & Baran, H. (2017). Öz-yeterlilik ve kontrol odağının bireylerin girişimcilik niyeti üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik bir araştırma. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 13(13), 736-747. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1124099>
- Polatçı, S. (2017). Psikolojik sermayenin görev ve bağlamsal performans üzerindeki etkileri: polisteşkilatında bir araştırma. *Ege Akademik Bakış*, 14(1), 115-124. <https://doi.org/10.21121/eab.2014118072>
- Polatçı, S., & Cindiloğlu, Demirer, M. (2018). *How does entrepreneurship education affect the entrepreneurial tendencies of university students?* Joint Conference: 14th ISMC and 8th ICLTIBM, 12-14 Temmuz, Prag, Çek Cumhuriyeti, 700-710.
- Samsun İli Sektörel Eylem Planları (2018-2023). *İl sektörel eylem planlama raporu*. (2023, Kasım, 01). <https://oka.ka.gov.tr/yayinlar-ve-belgeler/yayinlarve-raporlar/samsun-ili-sektorel-eylem-planlari-2018-2023>
- Sherer, M., Maddux, J. E., Mercandante, B., Prentice-Dunn, S., Jacobs, B., & Rogers, R. (1982). The self-efficacy scale: Construction and validation. *Psychological Reports*, 51, 663-671. <https://doi.org/10.2466/pr0.1982.51.2.663>
- Srinivas, K. M. (1995). Globalization of business and the third world challenge of expanding the mindsets. *Journal of Management Development*, 14(3) 1995, 26-49. <https://doi.org/10.1108/02621719510078957>
- Schwarzer, R., & Jerusalem, M. (1995). Generalized self-efficacy scale (GSES), *Measures in Health Psychology: A User's Portfolio. Causal and Control Beliefs*, J. Weinman, S. Wright, M. Johnston (Ed), Windsor England. NFERNELSON, 35-37.
- Suddle, K., Beugelsdijk, S., & Wennekers, S. (2007). Entrepreneurial culture and its effect on the rate of nascent entrepreneurship. *SCALES paper EIM Zoetermeer, Springer Link*, 3-19. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-540-87910-7_11
- Şahin, F., & Gürbüz, S. (2012). Kültürel zekâ ve öz-yeterliliğin görev performansı ve örgütsel vatandaşlık davranışı üzerinde etkisi: Çokuluslu örgüt üzerinde bir uygulama. *İŞ GÜÇ Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 14(2), 123-140.
- Şişman, G. & Pekkan, N. Ü. (2022). Öz-yeterlilik ve girişimcilik niyeti arasındaki ilişkiyi cinsiyet bağlamında açıklamak mümkün mü? *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(2) , 631-641 . <http://doi.org/10.33206/mjss.1007886>.
- Thomas, D. C., Elron, E., Stahl, G., Ekelund, B. Z., Ravlin, E. C., Cerdin, J. L., ... & Lazarova, M. B. (2008). Cultural intelligence: Domain and assessment. *International journal of cross cultural management*, 8(2), 123-143. (2008). Cultural intelligence: Domain and assessment. *International Journal of Cross Cultural Management*, 8(2), 123-143. <https://doi.org/10.1177/1470595808091787>
- Tokat İli Sektörel Eylem Planları (2018-2023). *İl sektörel eylem planlama raporu*. (2023, Kasım 11). <https://oka.ka.gov.tr/assets/upload/dosyalar/25tokatsektorel-eylem-planı.pdf>
- Üzümcü, B. (2017). *Küreselleşme algısı ve kültürel uyum yeteneğinin girişimcilik niyetleri üzerindeki etkisi: Kamu üniversitelerinde bir araştırma*. [Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi], Türk Hava Kurumu Üniversitesi.
- Van Dyne, L., Ang, S. & Koh, C. (2008). *Development and validation of the CQS: The cultural intelligence scale*. Handbook on Cultural Intelligence: Theory, Measurement and Applications, In S. Ang, & L. Van Dyne (Ed), 16-38, M. E. Sharpe.
- Van Dyne, L., Ang, S., Ng, K. Y., Rockstuhl, T., Tan, M. L., & Koh, C. (2012). Sub-dimensions of the four factor model of cultural intelligence: Expanding the conceptualization and measurement of cultural intelligence. *Social and personality psychology compass*, 6(4), 295- <https://doi.org/10.1111/j.1751-9004.2012.00429.x>
- Yıldırım, Ulusoy, H., & Köröğlu, Ö. (2019). Turist rehberlerinin kültürel zekâ düzeyi ve öz- yeterlilik inançlarının hizmet sunumuna etkisi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 18(1), 328-347. <https://doi.org/10.21547/jss.1269272>
- Yılmaz, Çetin, Ş. (2021). *Duygusal zeka ve kültürel zeka ile girişimcilik eğilimi etkileşimi: Üniversite öğrencileri üzerinde bir araştırma*. [Yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü].
- YÖK. (2023). *Yüksek öğretim istatistikleri*. (2023, Şubat 01). <https://istatistik.yok.gov.tr/>
- Yusuf, M., Sandhu, M. S., & Jain, K. K. (2007). Relationship between psychological characteristics and entrepreneurial inclination: A case study of students at university tun abdul razak(unitar). *Journal of Asia Entrepreneurship and Sustainability*, 3(2), 1-15. <http://www.asiaentrepreneurshipjournal.com/AJESIII2Yusof.pdf>
- Zhao, H., Seibert, S. E., & Hills, G. E. (2005). The mediating role of self-efficacy in the development of entrepreneurial intentions. *Journal of Applied Psychology*, 90(6), 1265-1272. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.90.6.1265rg/10.1108/00400910410531787>

Bu makale Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0 Unported (CC BY-NC-ND 4.0) Lisansı standartlarında; kaynak olarak gösterilmesi koşuluyla, ticari kullanım amacı ve içerik değişikliği dışında kalan tüm kullanım (çevrimiçi bağlantı verme, kopyalama, baskı alma, herhangi bir fiziksel ortamda çoğaltma ve dağıtma vb.) haklarıyla açık erişim olarak yayımlanmaktadır. / This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0 Unported (CC BY-NC-ND 4.0) License, which permits non-commercial reuse, distribution and reproduction in any medium, without any changing, provided the original work is properly cited.

Yayıncı Notu: Yayıncı kuruluş olarak Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) bu makalede ortaya konan görüşlere katılmak zorunda değildir; olası ticari ürün, marka ya da kuruluşlarla ilgili ifadelerin içerikte bulunması yayıncının onayladığı ve güvence verdiği anlamına gelmez. Yayıncı bilimsel ve yasal sorumlulukları yazar(lar)ına aittir. TÜBA, yayımlanan haritalar ve yazarların kurumsal bağlantıları ile ilgili yargı yetkisine ilişkin iddialar konusunda tarafsızdır. / *Publisher's Note: The content of this publication does not necessarily reflect the views or policies of the publisher, nor does any mention of trade names, commercial products, or organizations imply endorsement by Turkish Academy of Sciences (TÜBA). Scientific and legal responsibilities of published manuscript belong to their author(s). TÜBA remains neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.*